

ZAGREBAČKA BURZA U 2023. GODINI

ZAGREBAČKA
BURZA
Zagreb Stock Exchange

RIJEČ UPRAVE

Kada bismo sagledali 2023. godinu kroz prizmu jednog događaja koji je obilježio domaće gospodarstvo i tržište kapitala, bilo bi to zasigurno uvođenje eura. Siječanj je ponajviše protekao u znaku prvog mjeseca trgovanja u novoj valuti, a prelaskom na euro bez poteškoća za sudionike tržišta kapitala Zagrebačka burza dala je svoj doprinos uspješnom pristupanju eurozoni.

Drugo značajno zbivanje bilo je uvrštenje obveznica Republike Hrvatske primarno namijenjenih malim ulagateljima u ožujku, kada su u prostorijama Burze, u nazočnosti predsjednika Vlade Andreja Plenkovića, ministar financija Marko Primorac i predsjednica Uprave Zagrebačke burze Ivana Gažić potpisali ugovor o uvrštenju predmetnih obveznica na Službeno tržište Burze. Ova je obveznica po prvi put distribuirana putem mreže banaka građanima širom Hrvatske pa je uspjeh upisa doista bio odličan – obveznice je upisalo oko 44.000 građana. Već na jesen Ministarstvo financija nastavilo je s izdanjima namijenjenim građanima ponudivši po prvi put trezorski zapis kao investicijsku opciju, u koju je uložilo više od 36.000 građana. U ta dva navrata po prvi je put investicijske račune otvorilo oko 27.000 građana, što svjedoči da sredstava raspoloživih za investiranje ima, ali je investicijskih prilika, koje su najpotrebnije Zagrebačkoj burzi, još uvijek premalo.

Kasnije tijekom godine, u svibnju, započelo je i trgovanje novim ETF-om, koji prati rumunjski indeks BET-TR. Već u prvom mjesecu trgovanja postalo je jasno da se radi o proizvodu vrlo interesantnom malim ulagateljima, koji omogućuje efikasan pristup atraktivnom rumunjskom tržištu. Njemu se u listopadu pridružio još jedan ETF, prvi novčani fond u Hrvatskoj kojim se može trgovati na burzi, a ukupno četvrti uvršten na Zagrebačku burzu.

U srpnju je potpisana ugovora o uvrštenju na Službeno tržište Zagrebačke burze obveznica Zagrebačkog holdinga d.o.o. povezanih s održivim poslovanjem tog društva, u nazočnosti zagrebačkog gradonačelnika Tomislava Tomaševića, druge takve obveznice na našem tržištu.

Zagrebačka burza i ove je godine bila među više od 100 svjetskih burzi na kojima je simboličkim zvukom zvana označen početak trgovanja povodom Međunarodnog dana žena. Tom prilikom odaslane su poruke o ulozi koju poslovni sektor može imati u osnaživanju žena kao važnog globalnog cilja održivog razvoja.

Akademija Zagrebačke burze u ožujku nizom je aktivnosti obilježila Tjedan novca, vodeći globalni događaj podizanja svijesti o važnosti financijskog obrazovanja te financijske uključenosti za djecu i mlade, a u svibnju je obilježila i 13 godina od osnutka: do sada je razvijeno oko 100-tinjak različitih programa, Akademija je organizirala preko 600 edukativnih događanja, kroz koje je prošlo više od 12.000 sudionika. Izuzetan naglasak Akademija stavlja na edukaciju mladih, posebno srednjoškolaca i studenata, kojih je kroz godine educirano više od 5.700.

Na našim brojnim drugim događanjima kojima nastojimo povezati sudionike tržišta kapitala te osigurati platforme za razmjenu informacija, znanja i iskustava kroz godinu okupilo se više od 1.000 sudionika. U svibnju su u Skopju po prvi put održani Dani makedonskog tržišta kapitala, u organizaciji Makedonske burze i suorganizaciji Zagrebačke burze. Cilj je događanja upoznavanje sudionika

ZAGREBAČKA BURZA U 2023. GODINI

ZAGREBAČKA

BURZA

Zagreb Stock Exchange

hrvatskog tržišta kapitala s makedonskim tržištem kako bi se hrvatskim investitorima olakšao pristup tom tržištu te istražile mogućnosti međusobne suradnje i razmjene znanja i iskustava. U Skopju se okupilo više od 50 predstavnika hrvatskih i makedonskih investicijskih društava, mirovinskih i investicijskih fondova, društava uvrštenih na obje burze, regulatora, depozitorija i drugih infrastrukturnih organizacija financijskog tržišta obje zemlje.

U lipnju i prosincu tradicionalno su održane investicijske konferencije Zagrebačke i Ljubljanske burze „CEE Investment Opportunities“, s ciljem da se na jednome mjestu u kratkom periodu omogući neposredan kontakt kompanija i investitora. Na ovogodišnjem događanju uz hrvatske i slovenske kompanije sudjelovale su i kompanije uvrštene na Makedonsku burzu te po prvi put i nekoliko rumunjskih kompanija s Bukureštanske burze, kao i nekoliko kompanija uvrštenih na Bugarsku burzu. Na oba događanja održano je više od 400 sastanaka.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Središnje klirinško depozitarno društvo i Zagrebačka burza održali su i 14. godišnju edukaciju namijenjenu društvima čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište Zagrebačke burze. Sudjelovalo je više od 100 predstavnika izdavatelja, kojima su i ove godine prezentirani noviteti vezani uz regulativu tržišta kapitala te druge srodne teme. Uz to, Zagrebačka burza i Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga realizirale su i edukativni program o korporativnom upravljanju pod nazivom „Governance and ESG Development“, realiziran uz podršku Europske banke za obnovu i razvoj, koji je u pet modula okupio oko 300 predstavnika uvrštenih društava, ali i drugih pojedinaca i organizacija zainteresiranih za pitanja korporativnog upravljanja i srodne teme iz Hrvatske i regije.

Ovogodišnja konferencija „Izazov promjene“, najznačajnija financijska konferencija u Hrvatskoj i regiji koju od 2012. suorganiziraju Zagrebačka burza i Udruga društava za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinskih osiguravajućih društava, ove je godine okupila rekordnih gotovo 550 sudionika.

Zagrebačka burza u svibnju je osnovala pridruženo društvo Adria Digital Exchange d.o.o., s namjerom istraživanja i razvoja potencijala za trgovanje i upravljanje virtualnom imovinom, u kojoj Burza ima 24%-tni udio.

LEI servis Zagrebačke burze godinu je zaključio s više od 2.000 oznaka pod upravljanjem, dok je kvaliteta servisa prema ocjeni Global LEI fondacije ocijenjena izuzetno visokom uspješnošću prema kriterijima koje propisuje ta organizacija.

Sredinom godine započeo je projekt koji vodi udruženje CFA Croatia i koji je mobilizirao široki krug tržišnih sudionika iz svih grana financijske industrije s ciljem izrade temelja za strategiju razvoja tržišta kapitala. Naime, Hrvatska je jasno izrazila svoju namjeru ulaska u OECD, zajednicu najrazvijenijih zemalja za svijeta, za što je već počeo proces brojnih prilagodbi i unaprjeđenja, od kojih će jedno biti i donošenje strategije razvoja tržišta kapitala od strane Vlade Republike Hrvatske. Projekt, čiji smo aktivni dionik, cilja na predlaganje niza mjera koje mogu rezultirati razvijenijim tržištem na korist cjelokupnom gospodarstvu i svim tržišnim sudionicima.

Zagrebačka burza postala je partner u projektu Interreg MESTRI-CE usmjerrenom testiranju novog modela financiranja klimatski održivijih zgrada. Sudjelovanje u ovakvim projektima dio je razvojne

ZAGREBAČKA BURZA U 2023. GODINI

ZAGREBAČKA
BURZA
Zagreb Stock Exchange

strategije Burze kojom se osnažuju kapaciteti tržišta kapitala i njegovih sudionika u skladu sa suvremenim ciljevima zelene tranzicije i održivosti zemalja članica EU.

Na samom kraju godine Zagrebačka burza, Mazars te Poslovna inteligencija potpisali su ugovor koji označava početak kreacije naprednog rješenja za automatizirano vrednovanje društava temeljenog na strojnom učenju: Artificial Intelligence Research Project. Projekt je financiran od strane EBRD-a, uz podršku Taiwan Business EBRD Technical Cooperation fonda, a cilj je projekta u prvoj fazi razvoja proizvesti rješenje koje će omogućiti pripremu automatiziranih izvješća o procjeni vrijednosti dionica za uvrštena društva, dok bi se predmetno rješenje u drugoj fazi povezalo s AI tehnologijom.

Prosinac je tradicionalno i mjesec dodjele Nagrada Zagrebačke burze, koje Burza dodjeljuje već dvanaestu godinu za redom. Događanje je okupilo stotinjak uzvanika, a nagrade su dodijeljene u ukupno sedam kategorija, razmatrajući objektivne, statističke kriterije, ali i ukupan doprinos edukaciji i razvoju domaćeg tržišta kapitala.

Izvrsna suradnja s regulatorom, članovima, izdavateljima, infrastrukturnim ustanovama tržišta kapitala i drugim dionicima i ove je godine bila ključna kako bi Zagrebačka burza opravdala poziciju regionalnog lidera te nastavila pružati visoku razinu kvalitete svojih usluga.

Godina pred nama nesumnjivo će donijeti nove izazove, no Burza će nastaviti razvoj svojih projekata s ciljem kreiranja podržavajućeg okruženja u kojem će domaće kompanije imati prostora za rast i razvoj, dižući time ukupnu vrijednost našega gospodarstva, koristeći priliku za jačanje svoje ključne funkcije jednog od pokretača pozitivnih ekonomskih promjena te regionalnog burzovnog igrača.

TRGOVANJE U 2023. g.

Godina je započela suzdržanom trgovinskom statistikom, no u njenom nastavku tržište je pomalo „oživjelo“ pa je tako konačan rezultat više nego zadovoljavajući: promet dionicama unutar knjige ponuda rastao je +17,5%, obveznica čak +136%, a ETF-ova +58%. Manji blok-promet dionicama rezultirao je korekcijom ukupnog prometa od -5%, no gledajući promet unutar knjige ponuda, bio je izvrsnih +27% bolji nego lani.

Tržišna kapitalizacija pratila je živost tržišta s +27% porasta kad je riječ o dionicama, +18% u slučaju ETF-ova, dok je vrijednost obveznica iskazana ovim mjerilom bila čak 1.170,5% viša.

Svi indeksi, uz iznimku CROBEXkonstrukta (-5,6%) značajno su dvoznamenkasto rasli, a odličan rezultat predvodio je sektorski indeks CROBEXindustrija, dok je najmanji porast realizirao CROBEXTurist, i dalje izvrsnih +16,7%. Svi ostali indeksi ostvarili su rast veći od +20%, a iz uže CROBEX „obitelji“ možemo istaknuti sjajnih +41% CROBEXprimea, indeksa Vodećeg tržišta.

Dionica Podravke najtrgovanija je dionica u protekloj godini, noseći više od četvrtine prometa dionicama, a slijede ju Span, Valamar Riviera, Zagrebacka banka i HT.